

Posudek oponenta diplomové práce
Martina Šlosara
Zásady činnosti římských úředníků

Autor Martin Šlosar předložil svou diplomovou práci na téma zásad činnosti římských úředníků, tedy na téma spadající do římského práva veřejného. Jde tedy o práci, jejímž obsahem je rozvedení jednoho z důležitých témat pro pochopení tvorby římského právního prostředí, a to jak v již zmíněné veřejnoprávní sféře, tak ve sféře práva soukromého. Sám v úvodu práce konstatuje, že by úvahy na téma významu římského práva veřejného „by leckoho mohly svádět k myšlence, že hlubší výzkum římského státního zřízení je zbytečný“ (str. 2). V odpovědi na tuto myslitelnou výtku však autor trefně poznamenává, že „povědomí o těchto dobách se může stát i pro moderního člověka užitečným“ (tamtéž). Je pak pochopitelné, že autora téma zaujalo a rozhodl se jej analyzovat v předložené práci. Pokud jde o vytčení tezí nebo cílů, které by autor v práci chtěl vyargumentovat, obsahuje poměrně nezvykle obsáhlý úvod (tři celé strany) základní informace o přístupu autora k pojednávané materii.

Práce o 94 číslovaných stranách se formálně dělí na tři kapitoly, úvod, závěr, seznam použité literatury, seznam použitých edic a překladů pramenů a seznam příloh. Připojena je i anglická anotace a seznam klíčových slov v češtině i angličtině.

V již zmíněném třístránkovém úvodu uvažuje autor nad významem vnějšího prostředí římského státního zřízení pro vývoj římského práva, a tudíž i jeho dopadům na chování lidí v daném prostředí. Současně se autor nevyhýbá ani úvodním úvahám nad historickým kontextem pojednávaného tématu, které v práci dále rozebírá.

Následují uvedené tři hlavní kapitoly, které téma pojímají v zásadě historicko-dogmaticky. První kapitola, nazvaná „Vývoj římské státní správy v době královské“ (str. 5 – 21) podrobně rozebírá nejstarší období vývoje římského státu. Kapitola je rozdělena na tři podkapitoly, které jsou tematicky spojeny s legendou o založení Říma, jejím vyvrácením a spojení osudů Věčného města s Etrusky. Druhá kapitola, nazvaná „Vývoj římské státní správy na počátku republiky“ (str. 22 – 40), opouští dobu mýtickou a pouští se už do „vlastní“ historie Říma. Kapitola je formálně rozdělena na dvě podkapitoly, týkající se postavení římských úředníků a jejich aparátu v římské společnosti. V této kapitole je případně zdůrazněn vliv konstituce římských úředníků na sebedefinování římského národa. Třetí kapitola, nazvaná „Limity činnosti římských úředníků“ (str. 41 – 77), je pak vlastním jádrem předkládané práce. V pěti

podkapitolách autor podrobně rozebírá hlavní principy fungování římských magistratur – zásady volitelnosti, kolegiality, dočasnosti, čestnosti a odpovědnosti a práva provokace. Závěr (str. 78 – 79) je pak stručným shrnutím obsahu předchozích kapitol.

Z hlediska výstavby textu jsou jednotlivé kapitoly dobře logicky seřazeny, a zvláště úvahy nad praktickými důsledky jednotlivých zásad činnosti římských magistrátů jdou do hloubky a využívají řadu primárních i sekundárních pramenů jako úvahovou základnu.

Pokud jde o literaturu, je její okruh pro práci předloženého rozsahu adekvátní. Oponent ale zdůrazňuje, že „předložený rozsah práce“ je spíše nadstandardní a v tomto kontextu jde o práci velmi kvalitní. Autor používal jak primární zdroje (zastoupeno je 18 položek), tak sekundární literaturu (knižní i časopiseckou) jak české, tak zahraniční provenience. Autor v práci průběžně odkazuje na používanou literaturu a odkazy mají standardní formát.

Pokud jde o obsah, považuji práci za mimořádně kvalitní a čtivě a s nadhledem napsanou. Práci doporučuji k obhajobě, při které navrhuji pojednat téma diktatury jako mimořádné magistratury a jejích proměn v historické perspektivě.

V Praze, dne 23. září 2014

JUDr. David Falada